

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת וישלח תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

סוטה - ל"ג

1. רבי סבר שקוראים 'שמע' רק בלשון הקודש, ורבנן סברו שבכל לשון, במה רצו לתלות את דעותיהם?
 - א. לרבי - קוראים בתורה בכל לשון, שאל"כ למה הוצרך 'והיו' שקריאת שמע דווקא בלשון הקודש. ונדחה - נצרך כדי שלא נדרוש מ'שמע' כרבנן.
 - ב. לרבנן - קוראים בתורה דווקא בלשון הקודש, שאל"כ למה הוצרך 'שמע'. ונדחה - נצרך כדי שלא נדרוש מ'והיו' כרבי.

2. שנינו: תפלה נאמרת בכל לשון. הטעם - כיון שבקשת רחמים היא וצריך שיכוון בלשון שיודע. באיזה אופן כוונת משנתנו?

שמתפלל בציבור. אבל כשמתפלל ביחיד צריך שיסייעהו מלאכים, ואם יבקש בלשון ארמי - אין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי. והקשו משני מעשים שמצינו שמלאכי השרת מכירין בלשון ארמי :

 - א. יוחנן כהן גדול שמע בת קול מבית קדש הקדשים שהוא אומר בארמית 'נצחו הצעירים שהלכו להלחם באנטוכיא'
 - ב. שמעון הצדיק, שמע בת קול מבית קדש הקדשים שהוא אומר בארמית 'התבטל החייל שאמר השונא להביא על ההיכל, ונהרג מלך יון ובטלו גזירותיו', וכתבו אותה שעה וכיוונו. ותיצרו בשני אופנים:
 - א. אי בעית אימא - בת קול שאני, שיודעת ב-70 לשון כיון שנועדה להשמיע.
 - ב. אי בעית אימא - היה זה גבריאל שידע 70 לשון. שמצינו שלימדם ליוסף.

3. אלו מקורות נוספים מצינו לנאמרים בכל לשון?
 - א. ברכת המזון - 'ואכלת ושבעת וברכת' בכל לשון שאתה מברך.
 - ב. שבועת העדות - 'נפש כי תחטא ושמעה קול אלה' בכל לשון שהיא שומעת.
 - ג. שבועת הפקדון - ג"ש 'תחטא תחטא' משבועת העדות.

4. אלו מקורות נוספים מצינו בעניין הנאמרים בלשון הקודש?
 - א. מקרא ביכורים - ג"ש 'וענית ואמרת' ל'וענו הלויים ואמרנו...'
 - ב. 'וענו הלויים...' - [רבנן] ג"ש 'קול רם' ל'משה ידבר והאלוקים יענו בקול' והתורה ניתנה בלשון הקודש.
 - ג. כל דבר שהוא מעשה במצות חליצה הוא מעכב - רבנן דרשו זאת מעצם המילה 'ככה'. ור' יהודה דרש זאת מכך שלא נאמר 'כה' אלא 'ככה'.
 - ד. 'וענתה ואמרה' - ר' יהודה שדרש שחליצה בלשון הקודש מ'ככה', פסוק זה נצרך ללמד ש'וענו הלויים' היה בלשון הקודש, וקיבל ר' יהודה במסורת שכך נדרש ולא קיבל לדרוש ג"ש 'קול קול'. וכן מצינו בברייתא.

5. היכן היה מקומם של הר גריזים ושל הר עיבל?
 - א. ר' יהודה - 'בעבר הירדן' - מערבו של הירדן, והרחק במערב כיון שכתוב 'אחרי' [מרוחק] דרך מבוא השמש [ממקום הזריחה] בארץ הכנעני היושב בערבה - אלו הר גריזים והר עיבל שיושבין בהם כותיים. מול הגלגל - סמוך לגלגל, אצל אלוני מורה - שם, ג"ש מאברהם. ו"א ברבי יוסי - הוכיח מכאן לכותיים שתורתם מזויפת, כיון שלולי הגזירה שווה כיצד יודעים שאלוני מורה זהו שם.
 - ב. רבי אלעזר - בעבר הירדן - במערב הירדן וסמוך לו, כיון שמשמע בפסוק שבעצם יום המעבר בירדן הקימו את האבנים. אחרי דרך מבוא השמש - מרוחק ממקום השקיעה. והמשך הפסוק אינו עוסק בסימני ההרים, אלא בא להראות להם את הדרך שבכניסתם לארץ כנען: דרך - בדרך לכו ולא בשדות וכרמים, היושב - בישוב לכו ולא במדברות, בערבה - בערבה לכו ולא בהרים וגבעות.

6. מה היה שונה בנשיאת הארון כשבאו לעבור את הירדן?
 - א. בכל יום ארון נוסע אחר שני דגלים, והיום נסע תחילה.
 - ב. בכל יום לויים נושאים את הארון, והיום נשאוהו כהנים.

בשלשה מקומות מצינו שנשאו את הארון: כשעברו את הירדן, כשסבבו את יריחו, וכשהחזירוהו למקומו. [ממשכן שילה, למקדש שלמה]

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)